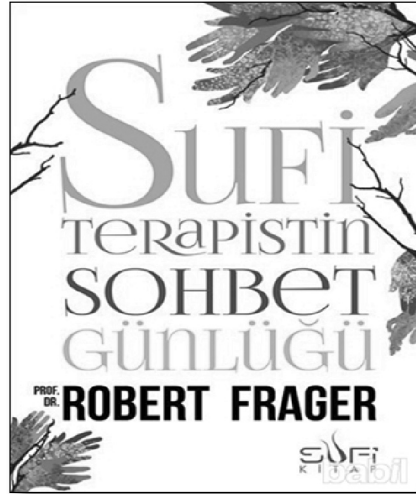

■
ROBERT FRAGER,
SUFİ TERAPİSTİN SOHBET GÜNLÜĞÜ,
Trc.: Ömer Çolakoğlu, Sufi Kitap, İstanbul 2015, 302 S.

Yüksek Lisans Öğrencisi
SENA BAŞPINAR
Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
senabaspinar58@hotmail.com

Tasavvuf yolu bir kişniş değildir, demir leblebidir.

Sufi Terapistin Sohbet Günlüğü, Robert Frager tarafından tasavvufta bireyin manevi ilerleyişinden yola çıkarak California'daki sohbetlerinden derlenen eseridir. Kitap, manevi hayatın önündeki engelleri nefis, kalp ve ruh ekseninde ele almaktadır. Sohbet usulünün tasavvufta mürşit derviş ilişkisi bakımından önemine değinen yazar dini özel günler, evlilik, cömertlik, fakr, tasavvufi edlepler ve manevi sorumluluklarımızla ilgili nasihatlere de eserinde yer vermektedir.

“Kalp, Nefs ve Ruh”, “Aşkır Asıl Şarap” kitaplarının yazarı ve Ben ötesi Psikolojinin kurucularından olan Frager, Association for Transpersonal Psychology'nin başkanı ve Institute of Transpersonal Psychology'nin kurucusudur. Dr. Frager, Muzaffer Ozak'ın halifelerinden ve Halveti-Cerrahi tarikatının Amerika'daki temsilcilerindendir. Kendisinin başında bulunduğu dergâh California Redwood City'dedir.

Kapak tasarımında dallardan birbirine değerek aşağı ve yukarı doğru uzanan yeşil eller görünmektedir. Yukarıdan uzanan eller insan-ı kâmilleri, aşağıdan uzanan eller ise halkı anımsatırken insanın insan için şifa olduğu düşüncesini uyandırmaktadır.

Yazarın, hem mutasavvıf hem de psikolog yönü iki ilmi cem etmesine imkân tanımaktadır. Yirmi bir başlıktan oluşan kitabın ilk üç bölümünde tasavvufun insan fitratına hitap eden yönü üzerinde durulmaktadır. ‘Ben bir gizli hazineydim, bilinmeyi sevdim ve mahlûkatı yarattım.’ (*Aclumi, Keşfi'l Hafa, II/132*) rivayetinden hareketle tasavvufun Allah'ı bilme ve sevme yönüne vurgu yapılmakta, seyr ü sulûkun engellerinden bahsedilmektedir. İlk engelin sınırlı idrak ve nefis olduğu ifade edilir. Kötülükleri törpülemenin yolunun ise nefsin arzularını yerine getirmemek ve sürekli kontrol altında tutmaktan geçtiği vurgulanmaktadır. Yoldaki engeller anlatılırken Kur'an'daki kıssalara, sufilerin ve psikologların görüşlerine de yer verilmektedir. Yazar, *ego* terimini tasavvuf ve psikoloji açısından inceleyerek nefsi sosyolojik analizlere tabi tutmaktadır.

Dördüncü bölümden yedinci bölüme kadar olan kısımlarda bireyin Allah'ı kendi içinde ve dış âlemdede aramasına değinilmektedir. Aynaya benzetilen kalbin zikrullahla temizlenip ilahi tecellileri yansıtaacağı anlatılır.

maktadır. Kalbin cilalanması için gönüller arası sevgi bağının kuvvetlendirilmesine ve kâinattaki tüm mahlûkata hizmetin önemine değinilmektedir. Bölüm aralarında konulara dair soru ve cevaplar da yer almaktadır.

Sekizinci bölümde, sufi önderlerden İbrahim bin Ethem'in kıssalarından hareketle, kerametlerine ve sultanlıktan dervişliğe kadarki serüvenine değinilmektedir. Yazar, İbrahim bin Ethem örneğiyle tasavvufun pratikte uygulanabilirliği hususunda da okurları cesaretlendirmektedir.

Kitabın dokuz ile on üçüncü bölümleri arasında tasavvufun temel konularından diğerkâmlığa, iyilik yapmanın ve insana değer vermenin, nefsin tekâmülü açısından önemine vurgu yapılmaktadır.

On dördüncü, on yedinci bölümler arası Ramazan ayında ve dini özel günlerde gerçekleştirilen sohbetleri içermektedir. Sohbetlerin konusunu sabır, Kur'an ve tefekkür oluşturmaktadır. Ayetlerin not alınıp üzerinde derin derin düşünülmesi tavsiye edilmektedir. İbadetlerin huşu ve kulluk bilinciyle yapılmasının bireyin manevi dönüşümündeki etkisi üzerinde durulmaktadır. Örneğin Kadir Gecesi'yle ilgili şu ifadelere yer verilmektedir:

Mübarek mekânlar olduğu gibi mübarek vakitler de vardır. Bu vakitlerde aynı şekilde semavat ve arz arasındaki perdeler çok incilir. Kadir Gecesi ise senenin en mübarek gecesidir. Sanki Mekke, Medine veya dünya üstünde bulunan sair mübarek yerlerdeki gibi kendimizi çok kuvvetli bir şekilde Allah'ın huzurunda hissederiz. Semavat ve arz birbirine sair vakitlerde olmadığı kadar yakınlaşır. Samimi dualarımız kabul olunur. Çünkü hakikatin semadan âleme inişi esnasında bir yandan ibadet ve dualar da semaya yükselmektedir.(s.241)

Kitabın son dört bölümünde dervişliği inşa eden cömertlik, fakr gibi konulara değinilirken dünya sevgisini kalpten çıkarmanın yolları üzerinde durulmaktadır. Manevi fakrın mahiyeti vurgulanıp maddi anlamdaki fakirlikten korkmanın asıl yoksunluk olduğu söylenmektedir.

Neticede yazar, ruh, nefis ve kalp kavramlarını adım adım derinlemesine sade ve anlaşılabilir bir dille anlatmaktadır. Yazarın konuya disiplinler arası yaklaşımı, atıf yaptığı isimler ve farklı dinlerden verdiği örnekler, kitabı hem akademik çevrelere hem de tasavvuf ilgililerine hitap eden bir karaktere dönüştürmektedir. Kitabın sonuna indeks eklenmiş ve rivayetlerin kaynakları belirtilmiştir.